DFG-Viewer > Pandecte file:///C:/Documents and Settings/utilisateur/Mes documents/DFG-View...

Matthaeus <Silvaticus>: **Pandecte** Venetis 1492.06.16 Persistente Identifier (Werk): urn:nbn:de:bvb:12-bsb00060727-8 Persistente Identifier (Seite): http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0006/bsb00060727/image_260
aktuelle Seite: [260] - #

uerſa que habet caudam ingentem per terram diſperſaʒ hec herba a grecis philātropos vocat̄ eo ꝙ veſtibus hominum adhereret ob aſpiratem ſui naſcitur iuxta muros ⁊ eſt bardana. **Pli.** capitulo de lappa. Eſt duplex que adhereſcit ꝙ in ipſa flos naſcitur non euidēs ſed occultus intus ⁊ intra ſe ſemina velut animalia que intra ſe pariunt. **Paulus.** cap. lappa. Eſt duplex. ex ea eſt maior ⁊ minor. maior vocatur bardanus lat. ⁊ gre. ethiopis ⁊ eſt maſculus carēs ſemine. minor vocatur bardana ⁊ eſt femina. faciens lapas ⁊ ſemina adherentia pannis ⁊ vocat̄ lappa inuerſa. **Hal.** 6. ſim. phar. ca. de lappa. Ariſtrum ſiue perſonatia vel lappa quod quidā perſepidaʒ vocāt folia eius ſunt cucurbite ſimilia niſi quatenus ſunt duriora ⁊ minora diaforeticum eſt ⁊ ſiccatiuum habet auteʒ et quid ſtipticitatis mediocris idcirco ⁊ folia eius veterum vulnerum ſunt ſanatiua.
Lapaciolū. i. lapa acutuʒ. ⁊ eſt ſpecies lapatij.

Cap. ccclxxvii.

l Apatium. lat. vel patella. ⁊ eſt aliud q̄ lapago cuius due ſunt ſpecies acutum. ſ. ⁊ rotundum quod ſic dicitur q2 rotunda habet folia ⁊ acutum acuta cum ſimpliciter ponitur pro rotundo intelligitur. **Diaſ.** cap. de lapacio ponit quattuor eius genera vel ſpecies. vnum quod māducatur ⁊ eſt illud quod vocatur inſipidum. alterum quod dicitur exilapaciū ⁊ acetoſum lapacium ⁊ illa eſt herba que vocatur acetoſa que in locis humidis naſcit̄ ⁊ in ſummitate eius ſunt folia acuta ⁊ dura. verum melius eſt quod in ortis naſcitur. Eſt aliud agreſte ⁊ minus bonum ſimile plantagini ſuper terram ſpanſum ⁊ molle. Eſt aliud quod multi zadam dicunt folia ſimilia lapatio agreſti habens ⁊ virgam minorem ſemen ei eſt acutum ⁊ ruffum ſiue ſubnigruʒ ⁊ triangulatum ⁊ viſcidum ſuper virgam habens ſemē ⁊ lat. dicitur lapanium acutū. **Poſſe.** valet contra ſcabiem empetiginem ⁊ ſerpiginem ſi accipiatur ſuccus eius ⁊ oleuʒ nucis ⁊ pix liquida ⁊ ſimul bulliant et coletur ⁊ colature addatur puluis tartari ⁊ ſulfuris ⁊ fiat vnguentum. ad apoſtemata maturandum lapatium acutum tritum ⁊ in oleo decoctum ⁊ cum axungia ſuperponatur. contra ſplenis duriciē ſuccus lapatij acuti cum ſtorace liquida armoniaco ⁊ aceto ꝯficiatur ⁊ dimittatur tribus dieb9 poſtea fiat decoctio ⁊ coletur ⁊ colature addatur cera ⁊ oleum ⁊ fiat vnguentum. Aqua vel vinum decoctionis eius ſoluit opilationē ſplenis vel epatis. Cōtra ſcrofulas nouellas fiat emplaſtrum ex lapatio acuto ⁊ axungia ſimul contritis. Criſpelle facte ex lapatio acuto valent aſmaticis ex frigida cā. **Halie.** 6. ſim. phar. cap. de lapatio. Eſt modice diaforeticū. Acutum vero lapatiū mixta ſimul cum diaforetica ⁊ repercuſſiua participat quadam qualitate. ſemen vero eius habet quod ſtipticum manifeſte vt diſinterias ⁊ diarias ſanet ⁊ maxime id quod eſt acutum. Equinum autem lapatium in nemoribus quidem generat vt plurimum autem eſt eiuſdē quidē cū predictis debilioris vero virtutis. **Dia.** lapatiū ventreʒ mollit crudū ⁊ tunſum ⁊ cataplaſmatibus adhibitum cū oleo ro. duritiēs ſpargit.
Lapatione. .i. lapago.
Lappago. eſt aliud q̄ʒ lapatiū. ⁊ vocatur perſonatia ⁊ eſt herba habens folia magna quam Diaſ. vocat apparine quam greci philoantropon vocant. vnde Diaſco. facit vnum capitulum de apparine. i. lappagine ⁊ aliud de lapatio. Nam primum ſcribitur per binuʒ. pp. ⁊ aliud per vnum. p. ⁊ iſtius quattuor ſunt genera Jntra que eſt herba dicta acetoſa. vt apparet. in. l. lapatium. ⁊ quid eſt lappago. l. apparine.
Lappa inuerſa. quid eſt. l. lappa.
Lapatum. .i. filix.

Cap. ccclxxviii.

l Apis abeſton. ſm alber. eſt coloris ferrei qui ſm Pliniuʒ in arabia inuenitur. **Poſ.** Albertus virtus mirabilis eius in templis deorum eſt manifeſta eo ꝙ ſemel accenſus vix aut nunq̄ʒ poterit extingui eo ꝙ naturam habet animalis quod ſalamandra vocatur cum modico humidi vnctuoſi pinguis inſeparabilis.

Ca. ccclxxix.

l Apis abſintus. ſm albertum eſt de genere gemmarum coloris vitri rubeis virgulis **Poſ.** huius virtus fertur eſſe ſicut lapis abeſcarius lʒ ſatis remiſſior. nam accenſus permanet calidus per dies. 7. vel amplius propter eandem cauſam que dicta eſt de lapide abeſcario. lapidis etiaʒ huius virtus eſt in prouocando ⁊ augmentando fluxuʒ ſanguinis vt experimentatores aſſerunt.

Cap. ccclxxx.

l Apis adamas. lat. ara. hager. ſhedhig. **Sera.** lib. aggre. cap. hager. ſhedhig. Eſt mes fluminis in quo eſt lapis de mes. ⁊ eſt flumē ad quod nunq̄ʒ iuit aliquis niſi Alexander ⁊ eſt i finibus coraſceni ⁊ color eius approximat colori ſalis armoniaci. et eſt fri. ⁊ ſic. in quarto. Et idem auc. Diaſ. Eſt lapis quo vtunt̄ aurifices ponentes in ſale ad ſculpendos lapides. Ꝛ nar. in lapidario ſuo. Eſt lapis adamas duriſſimus parum criſtallo obſcurior coloris tamē lucidi fulgētis. adeo ſolidus vt nec igne nec aliqua re frangatur molleſcat ⁊ ſoluatur. ſoluitur tamen ⁊ molleſcit ſanguine ⁊ carne yrci. precipue ſi yrcus ante aliquandiu biberit vinum vel comederit ſiſeleos montanum vel petroſelinum. quia talis yrci ſanguis etiā ad frangendum lapidem in veſica valet. ſoluitur etiam lapis ille a plumbo ⁊ non trahit ferrū eo ꝙ non ſit proprius locus generatiōis eius in minera ferrea vt quidam mendoſi dixerunt. maior auteʒ quantitas eſt inuenta ad magnitudinem auellane. Naſcitur autē in arabia ⁊ i cipro. ſed ciprum eſt magis molle ⁊ obſcurum ⁊ hic lapis quando magneti ſupponitur ligat magnetem ⁊ non pmitit eum ferreum trahere. Maior aūt virtus ei9 eſt in auro argento ⁊ calibe. vnde lacerto ſiniſtro alligat9. valet cōtra hoſtes ⁊ inſaniā ⁊ indomitas beſtias ⁊ contra iurgia ⁊ rixas ⁊ venena ⁊ incurſiones fantaſmatum ⁊ incuborum ⁊ ſucuborum. hunc autē lapidem quidaʒ magnetem vocauerint ⁊ quidam eundem ferrum attrahere mētiuntur. **Poſ. Sera.** iſte lapis habet duas virtutes que raro aggregantur in alio lapide. vna earum eſt ꝙ non coniungitur alicui lapidi qui non frangatur propter hoc coaptantur fragmēta eius in ſummitatibus ferri aſperiſ ad perforandum ⁊ pforantur cum eo lapides alij ſicut ſmaraldus tabarʒet za-

Digitaliſierung gefördert durch die Deutsche Forschungsgemeinschaft · DFG

1 sur 1 04/05/2012 14:52